Helsingin merellinen strategia

Merelliset kumppanit 25.11. 2020,
Projektipäällikkö Minttu Perttula

Helsinki

Sisältö:

Miten merellisen strategian toimenpiteet toteuttavat Helsingin kaupunkistrategiaa

Missä olemme onnistuneet

Pandemian vaikutukset ja haasteet

Jatkon varmistaminen: Mitkä ovat viisi tärkeintä asiaa, jotka pitäisi toteuttaa seuraavaksi?

Tavoitteen asettaa Helsingin kaupunkistrategia: merellisyyttä täytyy hyödyntää paremmin!

1. *“Helsinkiläisten virkistysmahdollisuuksien edistämiseksi, matkailupalvelujen kehittämiseksi ja kaupungin yleisen vetovoiman vahvistamiseksi laaditaan merellinen strategia, jossa haetaan keinoja mm. merellisten kohteiden saavutettavuuden parantamiseen, saariston palvelujen kehittämiseen ja merellisten tapahtumien edistämiseen.”*

- Kaupunginhallituksen hyväksymä merellinen strategia (11.3.2019 § 188) ja siihen liittyvä toimintaohjelma ovat edistäneet kaupunkistrategiassa 2017–2021 asetettujen, Helsingin merellisyyttä koskevien tavoitteiden saavuttamista.

- Merellisen strategiahankkeen projektisuunnitelmassa oli määritelty vuosille 2018-2022 19 toimenpidekokonaisuutta ja noin 50 toimenpidettä. Niistä on toteutunut tai käynnistynyt hyvin noin 40 ja tyydyttävästi 10.

Helsinki

2. *”Helsingin saaristosta tehdään entistäkin houkuttelevampi matkailu- ja virkistyskohde.”*

- Vasikkasaaren ja Vallisaaren asemakaavojen toteuttaminen etenee. Tämä tarkoittaa tulevina vuosina merkittävää parannusta saariston majoitusmahdollisuuksiin sekä ravintola- ja satamapalveluihin. Isosaaren asemakaavaluonnosta valmistellaan ja toteuttamisen aikataulu määritellään yhdessä maanomistajan kanssa.

- Vallisaaren ja Kuninkaansaaren teknisen huollon suunnittelu ja toteutus on valmis.

- Ei ainoastaan kontteja tai majoja rannoille. Korkeatasoista ja innovatiivista arkkitehtuuria mahdollistetaan ranta-alueilla myös isommassa mittakaavassa:

Helsinki

2. ”Saaristosta tehdään entistäkin houkuttelevampi matkailu- ja virkistyskohde.”

- Uutta tekemistä rannoille, uusi liikkumismuotoja merelle. Vesiurheilukeskus Laguuni perustaa uuden toimipisteen Helsinkiin. Kaupunkiveneillä on soudettu tuhansia tunteja.

- Rantareitin löydettävyys, käytettävyys ja vetovoimaisuus paranevat, kun reitin opastusta, valaistusta ja palveluita parannetaan kesästä 2020 alkaen.

- Kympin, Kuvan ja venekerhojen yhteistyössä etsitään ratkaisuja talvisäilytyksen järjestämiseen.
  - *Talvisäilytyksen kokonaisuuden ratkaisu tulee koostumaan useista eri mittakaavassa ja aikavälillä toteutettavista ratkaisuista, joita on edistettävä toimialojen välisellä yhteistyöllä.*

Uusia laitureita rakennettu

- Ahti-hanke on digitaalisen alustatalousmallin kokeilu. Yhtenäisen lippujärjestelmän Maas-kokeilut.
  - *Ahti yksin ei ratkaise merellisten digitalisaation haastetta. Jatkosta ja omistajuudesta päättäminen.*

Helsinki

3. “Lähisaariston avaamista edelleen yleiseen käyttöön jatketaan.”

- Helsingin omat, saariston helpoimmin virkistyskäyttöön otettavat lähikohteet on avattu vastuullisesti helsinkiläisten käyttöön: Vasikkasaari 2019, Vartiosaari 2020.
- Yhteistyössä kumppanien kanssa kehitetään Vallisaarta ja Isosaarta
- Perinteisten virkistyssaarteen kuten Pihlajasaaren ja Kaunissaaren palveluiden ja löydettävyyden parantaminen: yritysyhteistyö, opastuksen ja markkinoinnin kehittäminen, vesiliikenne HSL reittioppaaseen, sähkölauttakokeilut.
- Merellisen viranomaishuoltotukikohdan sijoittamista Santahaminaan selvitetään yhteistyössä mm. Puolustusvoimien kanssa.
- Huollon ja ylläpidon kysymysten ratkaiseminen on saatu hyvin alkuun. Toimiva huolto ja riittävät ylläpidon resurssit ovat edellytys vastuulliselle virkistys- ja matkailukäytölle saaristossa.

Helsinki

4. ”Helsinkiin luodaan saaristoa hyödyntävä, kansainvälinen julkisen taiteen biennale.”

- Helsinki Biennaali toteutuu kesällä 2021
  - *Vaikka Biennaali siirtyy, merellinen strategiatyö on ratkaissut yhdessä biennaalin tuotanto-organisaation kanssa 2021 kesän tapahtuman onnistumisen kannalta keskeisiä merellisiä asiakaspolun etappeja liittyen vesiliikenteeseen, merellelähtöporteihin paviljonkeineen, saariston palveluihin, vastuullisuuteen sekä vaikuttavuuden mittaamiseen.*

Helsinki

5. *”Helsinki vaalii arvokasta luontoaan ja toimii kaupunkiluonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi. Viher- ja sinialueiden ekologinen laatu, saavutettavuus ja terveysvaikutukset turvataan.”*

- Helsingin merellisen strategiatyön perustaksi tehtiin saarien ja luotojen kategorisointityö neljään eri luokkaan: tähtikohteet, retkeilysaaret, jokamiessaaret ja rajoitetun käytön saaret. Työn tavoitteena oli selvittää, mitkä saariston saarista soveltuvat parhaiten virkistyskäyttöön (tähtikohteet ja retkeilysaaret) ja missä saarissa virkistyskäytön lisääminen ei ole mahdollista, tai merkittävien luontoarvojen takia toivottavaa (jokamiessaaret, rajoitetun käytön saaret). Luokittelu auttaa hahmottamaan saariston virkistyskäytön ja luonnonsuojelun nykytilaa ja potentiaalia merellisessä kehittämistyössä.
- Vesiliikenteen kilpailuttamisen tavoitteena on yhä ekologisempi vesiliikenne.
- Vähäpäästöiset saaristolautat työn alla. Isompi vähäpäästöinen alus Kruunuvuorenrantaan. Toteutuessaan hanke olisi ensimmäinen suomalainen sähkökäyttöinen kaupunkien sisäiseen liikenteeseen tarkoitettu ympäri vuoden liikennöivä lautta. Kilpailutus vuoden 2021 liikenteeseen, mutta Helsingin ensimmäinen sähköalus liikennöi Vartiosaareen jo 2020.
- Helsinki Biennaali 2021 on vastuullisesti toteutettu
- Saarten avaaminen virkistyskäyttöön on niin ekologisesti, kuin sosiaalisestikin vastuullista. Esim.Urban Eco Islands-hanke.
- Uusia suojelualueita perustettu saaristoon: Madeluoto, Pormestarinluoto, Morsianluoto ja Kajuuttaluoto.
- Ilmastonkestävän rantarakentamisen periaatteet on laadittu Isosaareen ja Vartiokylänlahdelle.
- Mahdollistettu Majamajan kaltaisia konsepteja, joiden ydinliiketoimintana on vastuullisuus
- Käynnistymässä hankkeita, jotka pyrkivät vaikuttamaan mm. risteilijöiden päästöihin.

Paljon konkreettisia parannuksia ja onnistumisia

... joista tässä haluan erityisesti nostaa esille:

- Merellisen strategian toimenpiteistä suurin osa on toteutunut tai etenee erittäin hyvässä yhteistyössä eri toimialojen ja kumppanien kanssa. Kiitos!
- Konkreettiset toimenpiteet ja niistä aktiivinen viestiminen ovat vahvistaneet mielikuvaa Helsingistä aktiivisena merellisenä kaupunkina. Helsingin merellisyys on saanut paljon myönteistä medianäkyvyyttä - myös nyt pandemian aikana.
- Saariston kaavat, infrahankkeet ja niiden toteutus etenevät. Tämä merkitsee sitä, että saariston palvelut, myös ympärivuotiset, paranevat merkittävästi.
- Yritysyhteistyö on jossain määrin vahvistunut ja merellisiä yrittäjiä palvellaan nyt paremmin. Ainakin merellinen strategia on pystynyt tarjoamaan alustan keskustelulle ja palautteelle.
- Biennaali toteutuu 2021 ja on vauhdittanut merellistä kehittämistä ja yhteistyötä
- Tärkeimpien merellisten kumppanien kanssa tavoitteet koetaan yhä enemmän yhteisinä, vaikka kaikkiin toiveisiin ei olla pystytty vastaamaan.

Case ”Merelliset kumppanuudet”

- Yhteistyö on vahvistunut, toiveet suuntaamme kasvaneet, mutta kaikkeen ei ole pystytty vastaamaan.

- On perustettu elinkeinojohtajan johdoilla säännöllisesti kokoontuva merellinen kumppaniryhmä, jossa on edustettuna saariston tärkeimmät maanomistajat ja hallinnoijat, yrittäjät ja venekerhot.
- Metsähallituksen kanssa saatu valmiiksi Vallisaaren asemakaavatyö ja rakennettu saareen kunnallistekniikka sekä mahdollistettu Helsinki Biennaalin toteutuminen 2021.
- Viranomaiskäyttöön tarkoitettu selvitys kaupungin ja valtion yhteistyömahdollisuuksista merelliseen huoltoon liittyvissä tehtävissä tehdään yhteistyössä kumppanien kuten Puolustusvoimat, Senaatti ja Metsähallitus kanssa.
- Helsingin merellisten yrittäjien kanssa toimii verkosto, jonka jäsenille on järjestetty tapaamisia, seminaareja, yhteismarkkinointia ja messuille osallistumista.
- Helsingin kaupungin ja Suomenlinnan hoitokunnan väliset yhteistyökäytännöt sopimuksineen päivitetään.
- Vesiliikenteen kilpailutus tehdään markkinavuoropuheluna vesiliikenneyrittäjien kanssa ja yhdessä muiden vesiliikennettä kohteilleen hankkivien tahojen, kuten Metsähallituksen, Suomenlinnan hoitokunnan, seurakunnan ja Korkeasaaren kanssa.
- Yhteinen viestintäkampanja Espoon ja HSL:n kanssa tavoitti satojatuhansia ihmisiä. Vesiliikenne HSL-reittioppaaseen yhteistyössä. Espoon kanssa myös messuyhteistyötä ja parhaiden käytäntöjen jakamista.
- Lähisaariston avaaminen virkistyskäyttöön tehdään yhteistyössä kyseisten saarten asukkaiden ja mökkiläisten kanssa.

Helsinki

Mitkä ovat 5 tärkeintä asiaa, jotka pitäisi toteuttaa seuraavaksi?

1. Ekologisempaan ja asiakaslähtöisempään vesiliikenteeseen johtava vesiliikenteen innovatiivinen kilpailutus ja hankinta. Otetaan käyttöön ensimmäinen suomalainen sähkökäyttöinen kaupunkien sisäiseen liikenteeseen tarkoitettu ympäri vuoden liikennöivä lautta.
2. Ensimmäisen Helsinki biennaalin toteuttaminen kesällä 2021.
3. Varmistetaan, että saaristossa on toimivat huoltopalvelut sekä muut yritystoimintaa sekä virkistyskäyttöä tukevat puitteet ja käytännöt.
4. Hyvin alkuunsaatu saariston asemakaavojen edistäminen ja toteuttaminen varmistetaan jatkossakin. Kaupunki tiivistää yhteistyötä saariston muiden julkisten maanomistajien kanssa.
5. Merellisen kehittämisen jatkon varmistaminen hankekauden jälkeen.

Helsinki